

## Feil om spesialundervisning i friskoler

Av Helge Vatne, fung. generalsekretær i Kristne Friskolers Forbund

I et intervju med Grimstad Adressetidende uttrykker ordfører kandidat for Arbeiderpartiet, Marit Grefstad, misnøye med at private skoler «får et sugerør rett ned i den kommunale pengesekken» når de har elever med vedtak om spesialundervisning. Det er rett at private skoler får penger fra kommunen, men bakgrunnen er jo at spesialundervisning er en rettighet som elever har, både i kommunale skoler og i private skoler med rett til statstilskudd (friskoler). Og det er kommunen som fatter vedtak om spesialundervisning i begge de nevnte skoleslagene.

I rammeoverføringen fra stat til kommune er det tatt hensyn til at kommunen må dekke kostnadene til spesialundervisning både i kommunale skoler og i friskoler, jf. NOU 2022:10 kap. 6.2.7. Vi snakker altså om ordinære kommunale utgifter som kommunen selv har full kontroll med.

Når ordfører kandidaten sier at «hvis en kommunal skole får tre elever som trenger spesialundervisning, får ikke skolen en krone ekstra til dette», så stemmer nok antagelig det. Men da har denne kommunale grunnskolen fått en grunnfinansiering fra kommunebudsjettet som dekker utgiftene.

Statstilskuddet til friskoler er friskolers «grunnfinansiering». Dette tilskuddet er beregnet ut fra kommunale regnskapstall hvor alt som angår spesialundervisning, er tatt bort. Beregningen gjøres ved å multiplisere antall timer spesialundervisning i kommunale skoler med en sats, for tiden ca. kr 1750. Det samlede beløp trekkes så fra i kommuneregnskapene før friskolenes tilskudd beregnes.

Friskolene har en lovpålagt plikt til å bruke statstilskuddet, som altså ikke inneholder en krone til spesialundervisning, til opplæring av de elevene som utløser pengene. Dekning av kostnader med spesialundervisning skal gjøres med de kommunale midler som friskolen får.

Kommunen har frie inntekter og kan velge om de vil dekke spesialundervisningen med et grunntilskudd til hver kommunal skole eller ved å opprette et eget budsjett for spesialundervisning og hente penger her når det gjøres vedtak om spesialundervisning. Den siste måten gir ikke mer penger, men det kan være et godt pedagogisk grep for at politikere skal skjønne hva de holder på med.

Det er altså lovverket som gjør at friskolen kan «sende hele regninga rett til kommunen». For «regninga» er ikke annet enn at kommunen som offentlig forvaltningsorgan for alle barn i kommunen, må betale for den rett til spesialundervisning som Stortinget har gitt eleven.